

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

xxx. De excommunicationibus, quae Summo Pontifici in Extrauagantibus iuri insertis reseruantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

39 *Undecima* excommunicatio Papalis habetur in *Clem.* capientes *S. Sane temerarios*, de penis, ubi excommunicat omnes Religiosos & Clericos seculares, contra *6. primum*. de sepulchris lib. 6. inducentes ad uouendum, vel iurandum, vel fidei interposita, seu alias promittendum, de eligendo apud eos sepulchram, vel ut iam electam ulterius non mutent, nec ab alio: quam à Sede Apostolica, nisi in articulo mortis absolui possunt.

40 Canonis huius materia est auaritia, tollens libertatem Sepulchre; Quoad personas est particularis, solum ligans Religiosos, & Clericos seculares, de qua re legendi sunt *S. Anton.* 3. par. tit. 25. cap. 5. Syluest. verbo, excommuni. 7. num. 49. 8. Decimasepta. Tabiena verbo, excommunicatio, 5. casu 12. Caiet. verbo, excommunicatio, c. 49. Nauar. in Man. cap. 27. num. 103. & Sebastianus Medices, par. 2. summa, tit. 9. quest. 78. num. 191. Qui auctores docent, Primo requiri ad eam incurrendam quod inducens sit Religiosus, vel Clericus secularis. Secundo, quod isti inducant ad uouendum, vel ad iurandum, vel ad promittendum quod eligat sepulchram apud Ecclesiam, quæ ad inducendum pertinet, seu ut electam ulterius non mutet; Quod procedit, siue promissio sit nuda, siue fidei interposita, unde, si quis motu proprio uouerit, vel iuraret in alio quo loco eligere sepulchram, hoc iudicium est, nec exinde incurritur aliqua pœna. Tertio, qui inducit aliquem ad istam electionem, sed non ad uouendum, iurandum, aut promittendum, non incurrit hanc cœsuram; similiter qui inducit etiam ad uouendum, iurandum, aut promittendum, sed non apud Ecclesiam inducens non incurrit.

41 Immo, qui inducit ad uouendum, iurandum, aut promittendum etiam apud Ecclesiam suam, sed non est fecurus effectus, ut quia inductus illud non fecit, ad quod est inductus, scilicet non uouit, iurauit, aut promisit, non incurrit hanc penam; quia huiusmodi pœna stricti iuris est, & uerba debent intelligi cum effectu, maxime in hoc casu in quo agitur de pœna spirituali, ex Syluest. Tabiena Caiet. & Nauar. ubi supra.

Quarto, requiritur temeritas in inducente, ut patet ex textu in uerbo. *Sane temerarios uoluntarios*, unde qui ex ignorantia, putans se id facere posse, dictam constitutionem transgredietur, non esset excommunicatus, ex Caiet. & Nauar. ubi supra.

42 *Duodecima* excommunicatio Papæ reseruata in iure, habetur in *Clement. Grauis*, de sentent. excomm. ubi excommunicat *aut omnes Domini temporales*, etiam nisi sint Prælati, temporale dominium habentes, (Secundum Paulum de Castro, & secundum gloss. ibi, in uerbo *Temporales*) si essent Episcopi, qui in *terris*, vel *locis eorum suppositis interdictis*, cogunt aliquem quomodolibet Diuina officia celebrare; siue compulsio fiat persone Clericorum, siue eorum consanguineis. Item Secundo, qui uoce præconis, aut sonitu campanæ conuocant populum ad audienda eadem officia Diuina in tali loco, & hoc maxime, si aliquos sententia excommunicationis, vel interdicti innodatos euocauerint. Et Tertio, qui prohibent ne excommunicati publicè, aut interdicti ab Ecclesia eiciantur, quam diu Missarum solemnitas peraguntur, à celebrantibus moniti ut exeant. Et Quarto, excommunicati publicè & interdicti, qui in ipsis Ecclesiis nominati à celebrantibus, ut exeant moniti, remanere presumpserint; Quorum omnium absolutio sedi Apostolicæ reseruatur.

43 Canonis huius materia est sacrilegium, quo offenditur Ecclesiastica libertas in clauium officio, claudendum cultum Diuinum excommunicatis, & interdictis. Quoad personas partim est particularis, partim uniuersalis; Natus primi casus ligat solos Dominos temporale dominium habentes, casus uero quartus communis est omnibus utriusque sexus excommunicatis publicè, vel interdictis. Quoad actiones continet quatuor.

Prima est, cogere celebrare in locis interdictis; quod intelligitur siue sit interdictum hominis, siue iuris ex gloss. in uerbo, *Suppositis*, & DD. communiter. Quia si compellantur in loco non interdicto, locum non habet hæc pœna; Et idem dicendum, si prædicta non faciant in terris, sed in terris alienis, nõ enim locum habebit hæc pœ-

na, ut colligi potest ex illis uerbis, *In terris, uel locis eorum*. Sin autem præcipiant subditis non excommunicatis, vel non interdictis in loco interdicto, incurrunt hanc penam, & dictio *Præsertim* fiat pro *Maxime*. Intelligitur etiam hæc compulsio quomodolibet, hoc est, siue sit compulsio realis, siue personalis, directa, vel indirecta, puta se, vel consanguineos suos, in rebus, vel personis grauando.

Secunda est, euocare aliquos siue excommunicatos, & interdictos, siue non excommunicatos, nec interdictos, ad eadem officia diuina audienda in loco interdicto, secus autem si in loco non interdicto. Et euocatio hæc intelligitur quod fiat uoce præconis, vel sonitu campanæ, & eadem ratione si tuba, vel cornu fiat; Quia si secretè, aut per nuntium uocaretur ad Diuina, non incurrit hanc penam.

Tertia est, Prohibere ne excommunicati publicè vel interdicti exeant ab Ecclesia dum Missarum solemnitas celebrantur, moniti ut exeant. Dicitur, *Excommunicati publicè*, quia ut notant, Syluest. & Tabiena locis inferius citandis, excommunicatum occultè publicè non uitamus, 6. q. 2. cap. 2. & cap. cum non ab homine, de sent. excomm.

Quoad officia Diuina in hoc Canone intellecta, gloss. in d. *Clem. Grauis*, in uerbo *Missarum*, & *Angelica*, & Syluest. & Zabar. & Palud. dicunt solum intelligi Missarum solemnitas, tam in primo casu, & secundo, quam in tertio, adeo ut in alijs officijs Diuinis præter Missas non habet locum hæc pœna, & consentit Caiet. quoad hunc casum tertium, sed tamè in primo, & secundo casu intelligi uult non solum Missa, sed etiam alia officia Diuina, & facit plurimum textus, ut patet legenti, cum dicat *Officia Diuina*, &c. absolute, officia uero diuina sunt nõ solum Missa, sed etiam alia, quæ ab Ecclesia celebrantur, ut Horæ Canonice &c. Et ad hunc casum satis est monitio generalis, ut exeant, unde qui sic monitis exire prohibet, pœnam huius Canonis incurrit.

Quarta est, Remanere in Ecclesijs, si publicè sint excommunicati, aut interdicti, & nominatim moniti, ut exeant, unde moniti ut exeant, non exeundo non incurrunt, nisi nominatim moueantur, nec in hoc casu sufficit monitio generalis. Quæ omnia colliguntur ex gloss. dict. *Clement. Grauis*, de sent. excomm. *Angelica*, uerbo, excommunicatio, 5. casu 15. *Anton.* 3. par. tit. 25. cap. 28. Syluest. uerbo excommunicatio, 7. num. 51. excommunicatione Decimaseptima. Tabiena, uerbo, excommunicatio, 5. casu 13. Caiet. uerbo excommunicatio cap. 42. Nauar. in Manual. cap. 27. num. 104. & Sebastianus Medices, in 2. part. Summa, tit. 9. q. 78. num. 106. ubi Angel. Syluest. & Tabiena docent

44 hæc penam habere locum in cessatione à Diuinis posita in dictis terris, quando est cessatio Generalis, cum hæc vim interdicti habeat, *Clem. 1. §. in cessationibus*, de sent. excomm. secus si cessatio esset specialis. Et hæc de excommunicationibus Summo Pontifici in iure; id est, in Decretalibus, & *Clementinis*, reseruatis; Quamuis enim plures sint, ut patet ex cap. *Achatus*, 24. quest. 1. & cap. *excommunicamus*, de hæreticis, ubi excommunicantur hæretici; & ex cap. *Felicis*, de pœnis, lib. 6. ubi fertur excommunicatio contra insequentes, vel persequentes Cardinales; & ex *Clem. 1. de pœnis*, ubi lata est excommunicatio contra capientes, bannientes, & percipientes aliquem Episcopum, hæc tamen nunc in Bulla cœnæ Domini ponuntur, ubi de eis latius à nobis dictum est.

De Excommunicationibus, quæ Summo Pontifici in Extrauagantibus iuri insertis reseruantur.

Cap. XXX.

SUMMARIUM.

Mortuos exenterantes ad eos conseruandos, aut eos membrati concidentes, aut in aquis coquentes, excommunicati sunt, ut non nisi a Papa absolui possint.

Y 3 Mor-

- 2 Mortuos exenterantes, vt excommunicationem incurrant, quæ requirantur.
- 3 Pro ingressu Monasteriorum, aut Religionis aliquid temporale dantes, aut accipientes, excommunicati sunt, & a solo Papa absoluerunt.
- 4 Moniales pauperes aliquid vigore consuetudinis pro ingressu petentes & accipientes, excommunicationem non incurrunt.
- 5 Pro ingressu Monasterij aliquid dantes, vel accipientes, excommunicati non sunt, dummodo pactio non interueniat.
- 6 Simoniam circa ordines, aut beneficia committentes, aut mediatores circa eam existentes, excommunicationem incurrunt, a qua solus Papa absoluit.
- 7 [Beneficij] nomine, etiam electiones, postulationes confirmationes, & quævis alia prouisiones Ecclesiarum, Monasteriorum, & dignitatem veniunt.
- 8 Mendicantes sine licentia Papæ ad ordines non Mendicantium, excepto ordine Carthusianorum, & etiam eos admittentes, in excommunicationem incidunt, a qua non nisi a Papa absolui queant.
- 9 Licentia generalis Papæ vt fratres Medicantes ad ordinem non Mendicantium transeant, non sufficit.
- 10 Affirmantes peccare mortaliter eos, qui credunt B. Virginem fuisse conceptam cum peccato originali, vel sine eo, excommunicantur, & a solo Papa absoluntur.
- 11 Affirmans ex simplicitate, & ignorantia peccare eos, qui credunt B. Virginem in originali peccato, vel sine eo conceptam fuisse, excommunicationem non incurrunt.
- 12 Promittentes, aut pacta facientes, dando aliqui temporale, pro aliqua gratia, vel iustitia obtinenda in Curia Romana, excommunicationem Papalem incurrunt.
- 13 Gregorij Papæ XIII. constitutio circa promissiones & pacta pro gratia, aut iustitia obtinenda, quas actiones, & personas comprehendat.
- 14 Absoluentes ab aliquo istorum quinq; votorum, scilicet peregrinationis in Hierusalem, Romam, & Compostellam, nec non Religionis, & Castitatis aut excommunicantur.

Prima excommunicatio habetur in Extrauagati quadam Bonifacij VII. sub Rubrica de sepulturis, quæ incipit, *Detestanda*. vbi excommunicantur omnes etiam Pontifices exenterantes mortuos ad eos conseruandos, aut eos in frustra seu membratim concidentes, aut in aquis coquentes vt ossa caribus denudata deferant, & sepeliant in alio loco, & qui hæc fieri iubent, & absolui Papa reseruat.

2 Canonis huius materia vt notat Caiet. in verbo, excommunicatio, cap. 70. est crudelis immanitas in cadauera humana. Ad cuius penam incurrendam, vt notant Angel. verbo, excommunicatio, 5. casu 32. Anton. 3. par. tit. 25. ca. 64. Syluest. verbo, excommuni. 7. nume. 79. excommunicatione, 41. Tabiena, verbo, excom. 7. §. Secundus Caiet. vbi supra. Nau. in Man. ca. 27. num. 105. vers. Decima nona, & Sebastiano Medice par. 2. Summæ tit. 9. quæst. 78. numer. 134. requiritur.

Primo, vt hæc fiant corpori mortuo, vnde non incurrunt qui hæc viuo faceret:

Secundo, vt mortuus ille sit defunctus in terra vbi viget cultus Christianus, quia si fuisset mortuus in terra infidelium vbi non est Sacer locus ad sepeliendum, non caderent in penam prædicta faciendo.

Tertio, vt eo sine hæc faciant mortuo, vt tumulandum alio deferant vnde si id facerent ex odio, vel ad vindictam vel ad comedendum carnes, vel ex superstitione, vel ad scientiam acquirendam, vt in anatomijs patet, vel etiam ne fereant, non incidere in penam prædictam, vnde vt notat Caiet. quem sequitur Nauar. qui vsque hodie corpora regalia (qui mos in Gallia obseruari solet) & exenterant,

& exenterant, vt multis diebus venerari sine fetore a populo possint, non incidunt in hanc penam, quia non exenterant, vt transferant ad alia loca, sed ne fereant; penæ autem extra proprios casus non sunt extendendæ, arguunt capitul. odia, de reg. iur. libr. 6. & capitul. penæ, de penit. distiuct. 1.

3 *Secunda* excommunicatio continetur in Extrauag. I. De Simonia, quæ incipit, *Sane*, seu *Ne in vinea*. Vrbani V. vbi excommunicantur omnes singulares persona qua dant, aut accipiunt aliquid temporale pro ingressu Monasteriorum seu Religionis, & non nisi a Papa absolui possunt.

4 Canonis istius materia est Simonia pro ingressu Monasteriorum; Et quoad personas est vniuersalis, continet autem duas actiones, scilicet, Dare vel accipere. Circa quam Constitutionem notandum est ex S. Anton. 3. par. tit. 25. ca. 67. Syluest. verbo, excommuni. 7. num. 81. excommunicatione 44. Caiet. verbo, excommunicatio, 673. Na. in Man. cap. 27. num. 106. & Sebastiano Medice par. 2. Summæ tit. 9. quæst. 78. num. 98. Quod Martinus V. statuit vt excommunicatio hæc non extenderetur ad Moniales, vt Anto. & Syluest. vbi supra testantur, & Felin. in cap. de Simonia de Simonia, vt refert Zenzelinus de Cassanis, in d. Extrau. vbi ait se au diuise a fide dignis, quod Vrbani V. non intendebat comprehendere Moniales pauperes, quæ conuenerunt aliquid recipere vigore consuetudinis. Quocirca Moniales vt ait Caiet. petentes solitas dari dotes, & lecti. sterna, vestes, & huiusmodi & instantes ad hoc vt parentes puella faciant sicut alij (sive Monasterium egeat, sine non) non sunt excommunicate cum nulla hic interueniat pactio sed instantia vt faciant sicut alij. Si verò Monasterium egeat, ita vt non possit sustentare recipiendam abque penuria, possunt licite pacisci vt portet secum quod necesse est ad sui sustentationem, quoniam hoc nature ius exigit. Quæ omnia concedunt etiam Nauar. vbi supra, & Alphonsus Viualdus tit. de suspens. num. 45. licite esse, etantes pro hac re Bullam & concessionem Clementis VII. vt habetur in compendio priuilegio verbo *Moniales* num. vlt. Et denique, vt Caietan. & Nauar. docent sicut in ceteris Simonijs ab Ecclesia punitis requiritur pactio, ita & in istis: adeo, vt dantes sine pacto, vel accipientes, aut ob consuetudinem, vel aliqua iura, ut sine præsumptione, bono animo, (quia bis repetitilla verba, *Eos qui præsumunt* Jimmo quantumcunque intentio dantium, & accipientium esset peruersa, sicut in ceteris Simonijs contingit, si non interueniat pactio, non incurrunt excommunicatio.

6 *Tertia* excommunicatio habetur in Extrauag. Pauli II. quæ incipit, *Cum detestabile*. de Simonia, vbi excommunicat omnes quocunque dignitate predictos, etiam si Cardinalatus, Patriarchali, Episcopali, Regali, Reginali, vel alia quavis Ecclesiastica, seu mundana dignitatibus præfulgeant, qui quomodolibet dando, vel recipiendo Simoniæ commiserint, aut qui fuerint mediatores, vt ipsi sint in ordine, vel beneficio, & a solo Papa absolui possunt.

7 Canonis huius materia est Simonia: Et quoad personas est vniuersalis, quoad actiones continet duas, scilicet, dare, & recipere. Ad quam excommunicationem incurrendam vt notant Angelica, verbo, excommunicatio 5. casu 34. Anton. 3. par. tit. 25. cap. 65. Syluest. verbo, excommuni. 6. num. 80. excommunicatione 42. Tabiena, verbo, excommunicatio, 7. in princip. Caiet. verbo, excommunicatio c. 72. Nau. in Man. c. 27. num. 106. §. vigesima prima, & Sebastiano Medices par. 2. Summæ tit. 9. quæst. 78. num. 195. Thomas Zerula, in sua praxi Episcopali, par. 1. verb. *Simonia*, d. 7. 8. & 9. requiritur.

Primo, vt Simonia hæc sit in ordine, vel in beneficio, vbi nonne beneficij veniunt electiones, postulationes, confirmationes, quævis prouisiones Ecclesiarum, monasteriorum dignitatum, personatum, & officiorum: Item Prioratus, Guardianatus, & similia, quocunque nomine uocentur, quæ sunt Prælationes & officia pastoralia apud Mendicantes: in quibus tam dantes, quam accipientes, & qui mediatores sunt excommunicationem istam incurrunt.

Secundo requiritur, vt sit Simonia realis, & non sufficit mentalis, aut conuentionalis, ex Nauar. & Zerula vbi supra.

præ. Ludouico Gomez. quæst. 1. in princip. de iur. pos. fel. ubi ait Rotam in multis causis ita decidisse. Et huic Cōstitutioni similis est alia Extrauagans Martini V. in Concilio Constantiensi; necnon alia Pij V. quæ incipit, *Cum priuilegiis. Et ut Simoniacæ prauitatis*, quæ est Constitutio V. eiusdem in ordine, ubi hanc Pauli II. Constitutionem inuoluntate obseruari mandat, & delinquentes tam in sacerdotum ordinum receptione, vel collatione, quam in beneficiorum assignatione alijs penis afficit; Alia ad hanc rem pertinentia apud Conc. Trid. sess. 24. de reform. cap. 14. legi possunt.

8. Quarta excommunicatio habetur in Extrauag. Martini V. sub Rubrica, de regularib. quæ incipit. *Viam ambitiosam*, ubi excommunicat cum reservatione omnes fratres Mendicantes, sine speciali Papa licentia transeuntes ad ordines, & Monasteria non Mendicantium, ut ibi sint fratres, excepto ordine Cartusianorum; & etiam admittentes eos.

9. Canonis huius materia est ambitiosus transitus de Religione ad Religionem; Et quoad personas est particularis, ligat enim solos Fratres Mendicantes ex vna parte, & Monachos alios, exceptis Cartusianis ex parte recipientium. Quoad actiones continet duas, recipi, & recipere, & tam recipi, quam recipientes sine speciali licentia Papæ sunt excommunicati, nec sufficit licentia generalis Papæ, ut patet ex textu, & docent Angel. verbo, excommunicatio, c. 33. Anton. 3. par. tit. 25. cap. 71. Syluest. verbo, excommunicatio, c. 2. ex com. 45. Tabiena, verbo, excommunicatio, c. 74. Nauar. in Manual. c. 27. n. 106. §. 2. & Sebastianus Medices, par. 2. Summa, in q. 78. num. 124.

10. Quinta excommunicatio habetur in Extrauag. Sixti III. sub Rubrica, De Reliquis, & venerat. Sanct. quæ incipit; *Grave nimis*, ubi excommunicantur omnes, qui ausi fuerint in sermonibus ad populum, vel alias quolibet modo affirmare, quod tenentes gloriosam Virginem Mariam esse sine peccato originali conceptam, peccent mortaliter, vel esse hereticos: Et similiter, qui idem asseruerint de tenentibus contrariam opinionem, nempe, quod sit in originali peccato concepta; cum nondum, inquit, sit a Romana Ecclesia, & Apostolica Sede decisum. Quam etiam Constitutionem obseruandam præcipit Concil. Trident. in sessione quinta, in Decreto de peccato originali, §. vlt. Hanc etiam Constitutionem Pius V. in Extrauag. quæ incipit *Super Speculam*, quæ est 119. in ordine, innotauit, confirmauit, & approbauit.

11. Canonis huius materia est sacrilegia, seu præcepta affirmatio cuiusdam ambigui in doctrina Christiana circa conceptionem Beate Virginis; Et quoad personas in utroque casu est vniuersalis; Quoad actiones vero, in utroque casu actio est, præsumptiosa asserio vnius, vel alterius partis, unde, qui sine præsumptione, de simplici corde vnam, aut alteram partem assereret, hanc excommunicationem non incurreret, ut Caiet. verbo, excommunicatio, cap. 78. Nauar. in Manual. c. 27. n. 107. §. vigesima quarta, & Sebastianus Medices par. 2. summa, in q. 78. n. 209. testantur; Qui vero eam incurrunt, non nisi à Romano Pontifice, excepto mortis articulo possunt absolui.

12. Sexta excommunicatio est in Extrauag. Bonifacii Papæ VIII. sub Rubrica, de sentent. excommu. quæ incipit; *Excommunicamus*, ubi excommunicat omnes facientes promissionem, vel pactum temporaliū pro aliqua gratia, vel iustitia obtinenda in Curia Romana, & contra dantes, & recipientes aliquid paruum, aut magnum ex pacto, aut promissione seculari, vel manifesta facta etiam sub generalibus verbis, & Papa referuat absolute. Et quamuis Paludan. 4. distinct. 18. quæstio. 3. post artic. 3. §. sequitur de casibus, in fine, & Angelica, in verbo, excommunicatio, 7. casu 25. & Syluest. in verbo, excommunicatio, 7. num. 82. Excommunicatione 46. dicant reuocatum fuisse per Clementem V. quod etiam docuerunt Ioann. Calderin. & Ioann. de Lignano ibidem, necnon Nauar. in Manual. cap. 27. numero 106. §. vigesima tertia, & in Comment. Extrauag. Gregorij XIII. quæ incipit. *Ab ipso*. Nunc tamen renouata est Constitutio hæc cum omnibus suis penis, & censuris, &

etiam extenta ad omnes qualescunque horum factorum, quæ prædiximus, & auxiliantes, consiliantes, vel fauentes à Gregorio Papa Decimotertio, anno Domini 1574. die octaua Nouembris per Extrauagantem, *Ab ipso Pontificatus nostri principio*, & est 28. Constitutio eiusdem in ordine, quæ ad longum explicat Nauarrus in Commentario de datis, & promissis, & obtinenda, Quæ Gregorij XIII. Constitutio habet in Summa, excommunicationem incurrere eos, qui promissis, vel gratia obtinenda apud Sedem Apostolicam, promittunt, dant, vel accipiunt aliquid; immo, & scientes non reuelantes intra triduum; quin etiam videntes sic obtentis, & auxiliis, consiliis, vel fauorem in id præstantes, nec ab alio, quam à Papa possunt absolui, & omnia obtenta esse inualida, & omnes perdere ipso iure sua beneficia, & officia, & infames ac inhabiles ad ea, & quælibet alia fieri. De cuius intellectu legendus est Nauarrus ubi supra.

14. Septima excommunicatio habetur in Extrauag. Sixti III. sub Rubrica, de peniten. & remission. quæ incipit. *Et si Dominici ubi excommunicantur cum reservatione*, qui ex privilegio Papæ Sixti III. absoluntur ab aliquo istorum quinque votorum, scilicet, peregrinationis in Hierusalem, & Romanam, & Compostellam, Religionis, & Castitatis, nisi in dictis confessionibus fiat mentio illorum de certa scientia, cum derogatione illius Extrauagantis. Quæ Extrauagans hodie, ut notat Nauar. in Manual. cap. 27. num. 105. §. Decima octaua, nullius roboris esse videtur, cum ea confessionalia iam deserint, sed solum inde habetur, quod dispensatio quinque votorum in ea contentorum referuat Papæ, ad quod nullus textus ante hunc in libris iuris Pontificij habebatur, ut ait Nauarrus, quod verò in eadem Extrauag. habetur, absolventes à casibus in Bulla Cœnæ contentis, excommunicationem etiam à solo Papa absoluendam incurrere, quamuis verum erat tempore Sixti III. nunc tamen falsum est, ut cap. 25. in Clausula tertie expositione à nobis latius expositum est, & secundum hæc intelligenda sunt, quæ docet Sebastianus Medices in summa peccatorum, cap. 78. num. 4.

Præter has autem excommunicationes inueniuntur multæ alie, quales sunt multæ, quæ dicuntur Ioannis XXII. & aliorum Summorum Pontificum, quæ non possunt esse vntium consensu firmata, ex quo ut ignota, aut incerta fuerunt, aut sunt, & potius particularis sunt, & Religiosis per modum privilegij, ex aliquibus causis olim concessæ quæ nunc quodammodo cessare videntur, quæ legi possunt apud S. Anton. 3. par. tit. 25. cap. 70. Angel. verbo, excommunicatio, 5. in fine, Syluest. verbo, excomm. 7. in fin. Tabienam, verbo, excommunicatio, 7. Caiet. verbo, excommunicatio, 7. Cajeta. verbo, excommunicatio, post cap. 81. Martin. Ledesin. 2. 4. quæst. 26. artic. 2. pag. 358. & Nauar. in Man. c. 27. num. 108. & deinceps ad finem, & Alphonsum Viualdum in suo Candelabro aureo, par. 1. tract. de excommunicatione, num. 129 & Cosinum Philiacum lib. 3. de officio Sacerdotis, cap. 30.

De Excommunicationibus Summo Pontifici referuatis in Extrauagantibus recentioribus nec dum iuri infertis. Cap. XXXI.

S Y M M A R I V M.

1. *Ministri quicumque Camera Apostolicæ rationem administrationis fideliter non reddentes, excommunicantur, & a solo Papa absoluntur.*
2. *Papatum ambientes, eiusque causa Simoniacæ committentes excommunicationem incurrunt, & a solo Papa possunt absolui.*
3. *Promissiones, stipulationes, aut pacta, quæ vulgo [Scömesse] dicuntur.*